

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

στο σχέδιο νόμου «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Κράτους του Κατάρ για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους επί του εισοδήματος»

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

Με το σχέδιο νόμου που υποβάλλεται προς ψήφιση σκοπείται η νομοθετική κύρωση της Συμφωνίας, που υπογράφηκε στη Ντόχα στις 26 Οκτωβρίου 2008 μεταξύ των Κυβερνήσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας και του Κατάρ.

Με τη Σύμβαση επιδιώκεται η αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος το οποίο πραγματοποιείται στο ένα Συμβαλλόμενο Κράτος από κάτοικο του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους.

1. Γενικό Μέρος

Το φαινόμενο της διπλής φορολογίας του εισοδήματος που παρουσιάζεται σε διεθνές επίπεδο, δηλαδή, η ταυτόχρονη επιβολή φόρου στον ίδιο φορολογούμενο για το εισόδημα της ίδιας χρονικής περιόδου από δύο Κράτη, οφείλεται στο γεγονός ότι το μεν ένα Κράτος φορολογεί όλα τα εισοδήματα των κατοίκων του ανεξάρτητα από τον τόπο που αυτά προκύπτουν βάσει του κριτηρίου της κατοικίας, το δε άλλο Κράτος βάσει του κριτηρίου της πηγής επιβάλλει φόρο στα εισοδήματα των μη κατοίκων του τα οποία προκύπτουν στην επικράτειά του.

Έτσι, όταν ένα πρόσωπο (φυσικό ή νομικό) είναι κάτοικος ενός Κράτους και αποκτά εισόδημα από πηγές άλλου Κράτους, το πρόσωπο αυτό θα φορολογηθεί για το ίδιο εισόδημα, τόσο στο Κράτος της κατοικίας του, όσο και στο Κράτος που προκύπτει το εισόδημα, δηλαδή στο Κράτος της πηγής.

Όπως είναι φυσικό η διπλή φορολογία του εισοδήματος έχει αρνητική επίδραση στην ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων μεταξύ των Κρατών, γιατί αποτελεί σοβαρό εμπόδιο στην ανταλλαγή αγαθών, υπηρεσιών, καθώς και στη διακίνηση κεφαλαίων και προσώπων μεταξύ των Κρατών.

Η άρση του εμποδίου αυτού επιτυγχάνεται βέβαια και μονομερώς βάσει των διατάξεων της εθνικής φορολογικής νομοθεσίας του καθενός Κράτους, αλλά, κατά κύριο λόγο, βάσει διμερών συμβάσεων που καταρτίζονται μεταξύ των ενδιαφερόμενων Κρατών.

Με τις συμβάσεις αυτές καθορίζεται η έκταση της φορολογικής εξουσίας των Συμβαλλόμενων Κρατών, καθώς επίσης και η μέθοδος αποφυγής της διπλής φορολογίας και το βασικότερο καθορίζονται οι όροι συνεργασίας των δύο Συμβαλλόμενων Κρατών για την αποτροπή της φοροδιαφυγής.

Ειδικότερα, με τις προαναφερόμενες συμβάσεις:

1. Θεσπίζεται ένα ευνοϊκότερο φορολογικό καθεστώς υπέρ των κατοίκων (φυσικών και νομικών προσώπων) του ενός Συμβαλλόμενου Κράτους, που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα ή αποκτούν εισοδήματα στο άλλο Κράτος.

2. Εξασφαλίζεται μία σταθερότητα στο φορολογικό καθεστώς που θεσπίζεται με τη Σύμβαση, διότι η Σύμβαση είναι ανεξάρτητη από τις μεταβολές των εσωτερικών νομοθεσιών των Συμβαλλόμενων Κρατών. Οι Συμβάσεις καταρτίζονται για να ισχύσουν επί μακρό χρονικό διάστημα και δεν είναι δυνατόν να τροποποιηθούν μονομερώς, εκτός αν καταγγελθούν από το ένα ή το άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος πράγμα μάλλον δύσκολο, οπότε παύουν να ισχύουν.

Η εν λόγω φορολογική σταθερότητα αποτελεί σημαντικό πλεονέκτημα για τους κατοίκους του καθενός Συμβαλλόμενου Κράτους, οι οποίοι επιθυμούν να πραγματοποιήσουν επενδύσεις στο άλλο Κράτος.

3. Καθιερώνεται η αρχή της μη διακριτικής μεταχείρισης των κατοίκων του ενός Συμβαλλόμενου Κράτους έναντι των κατοίκων του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους σε θέματα φορολογίας και έτσι εξασφαλίζονται ομοιόμορφες συνθήκες ανταγωνισμού για τους επενδυτές.

4. Καθορίζονται οι μέθοδοι αποφυγής της διπλής φορολογίας στην περίπτωση κατά την οποία και τα δύο Κράτη (Κράτος πηγής και Κράτος κατοικίας) έχουν δικαίωμα φορολογίας του ίδιου εισοδήματος. Το Κράτος της κατοικίας του δικαιούχου του εισοδήματος είτε εξαιρεί από τη φορολογία είτε διατηρεί το δικαίωμα φορολογίας, οπότε πιστώνει το φόρο που καταβλήθηκε για το ίδιο εισόδημα στο Κράτος της πηγής.

Η αποτελεσματικότητα των διμερών μέτρων έχει από παλιά διαπιστωθεί από διάφορους Διεθνείς Οργανισμούς (Ο.Η.Ε., Ε.Ε. και ιδίως Ο.Ο.Σ.Α.) οι οποίοι στα πλαίσια της επιδίωξης του γενικότερου σκοπού τους, δηλαδή της εξύψωσης της οικονομίας των Κρατών και του βασικού επιπέδου των λαών τους, συνιστούν στα Κράτη-μέλη τους την εξάλειψη της μεταξύ αυτών διπλής φορολογίας μέσω της σύναψης σχετικών διμερών συμφωνιών βάσει προτύπων που έχουν καταρτισθεί από ειδικές Επιτροπές των Διεθνών αυτών Οργανισμών.

Η Ελλάδα, όπως είναι γνωστό, αποτελεί μέλος του Ο.Ο.Σ.Α. και ως εκ τούτου κατά τις διαπραγματεύσεις με άλλα Κράτη-μέλη ή ακόμη και με μη μέλη του Ο.Ο.Σ.Α., για την κατάρτιση συμβάσεων για την αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος, χρησιμοποιεί ως βάση το αναθεωρημένο Πρότυπο Σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α. (MODEL TAX CONVENTION ON INCOME AND ON CAPITAL).

Η Σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος και κεφαλαίου μεταξύ Ελλάδος και Αζερμπαϊτζάν, που υποβάλλεται για κύρωση, βασίστηκε στο ανωτέρω Πρότυπο Σύμβασης του Ο.Ο.Σ.Α. και ελήφθησαν υπόψη οι επιφυλάξεις που έχει διατυπώσει η Χώρα μας σε ορισμένα άρθρα αυτού (άρθρο 5 - φορολογία τεχνικών επιχειρήσεων, άρθρο 8 - φορολογία ναυτιλιακών κερδών, άρθρο 12 - φορολογία δικαιωμάτων στη Χώρα της πηγής κ.λπ.).

Κατά τη διαπραγμάτευση της Σύμβασης αυτής μελετήθηκαν τα τρέχοντα φορολογικά συστήματα των δύο χωρών, εκτιμήθηκαν οι προοπτικές συνεργασίας τους και καταβλήθηκε προσπάθεια για την επίτευξη όρων προς εξασφάλιση, τόσο των δημοσιονομικών, όσο και των οικονομικών συμφερόντων της Χώρας.

2. Ειδικό Μέρος

Με τα κυριότερα άρθρα της εν λόγω Συμφωνίας που υποβάλλεται για νομοθετική κύρωση, προβλέπονται ειδικότερα τα εξής:

Άρθρο 5 Μόνιμη Εγκατάσταση

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού καθορίζεται η έννοια και το περιεχόμενο του όρου «μόνιμη εγκατάσταση». Η σημασία του όρου αυτού στις διμερείς συμβάσεις για την αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος είναι μεγάλη, διότι βάσει αυτού κρίνεται πότε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος έχει το δικαίωμα να φορολογήσει τις επιχειρήσεις του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους που ασκούν δραστηριότητα στο έδαφός του. Τα βασικά στοιχεία του όρου αυτού είναι η «παρουσία» της αλλοδαπής επιχείρησης στο άλλο Κράτος, ο τρόπος «παρουσίας» της και η διάρκεια αυτής της «παρουσίας».

Ειδικά για τις τεχνικές επιχειρήσεις, προβλέπεται ότι για να αποκτήσει μία τεχνική επιχείρηση ενός Συμβαλλόμενου Κράτους μόνιμη εγκατάσταση στο άλλο Κράτος, και επομένως να φορολογηθεί στο Κράτος αυτό, πρέπει το έργο που θα κατασκευάσει να έχει διάρκεια μεγαλύτερη από έξι (6) μήνες.

Για τις λοιπές επιχειρήσεις θα έχουν εφαρμογή οι γενικές διατάξεις του άρθρου αυτού.

Με το εν λόγω άρθρο ορίζονται επίσης κανόνες για τη φορολογική μεταχείριση των επιχειρήσεων του ενός Συμβαλλόμενου Κράτους, όταν ασκούν δραστηριότητα στο άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος μέσω ενός τρίτου προσώπου (αντιπροσώπου), καθώς και οι κανόνες για τη φορολογική μεταχείριση των ασφαλιστικών εταιρειών.

Άρθρο 6 Εισόδημα από ακίνητη περιουσία

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, το εισόδημα που αποκτά κάτοικος ενός Συμβαλλόμενου Κράτους από ακίνητη περιουσία που βρίσκεται στο άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, μπορεί να φορολογείται και στο άλλο Κράτος που βρίσκεται η ακίνητη περιουσία.

Οι ίδιες διατάξεις εφαρμόζονται επίσης στο εισόδημα από ακίνητη περιουσία μιας επιχείρησης ως και στο εισόδημα από ακίνητη περιουσία, η οποία χρησιμοποιείται για την άσκηση μη εξαρτημένων προσωπικών υπηρεσιών.

Άρθρο 7 Κέρδη επιχειρήσεων

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού καθιερώνεται η γενική αρχή κατά την οποία κάθε Κράτος έχει αποκλειστικό δικαίωμα να φορολογεί τα εμπορικά και βιομηχανικά κέρδη μίας επιχείρησης του, εκτός αν η επιχείρηση αυτή ασκεί εργασίες στο άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος μέσω μίας μόνιμης εγκατάστασης. Στην περίπτωση αυτή, το άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος έχει το δικαίωμα με βάση τις αρχές που καθιερώνονται με το προαναφερόμενο άρθρο 5, να φορολογεί τα κέρδη της επιχείρησης αυτής.

Ως κέρδη της μόνιμης εγκατάστασης τα οποία έχει το δικαίωμα να φορολογήσει το Κράτος, που βρίσκεται η μόνιμη εγκατάσταση (Κράτος πηγής) θεωρούνται εκείνα τα οποία θα πραγματοποιούσε η μόνιμη αυτή εγκατάσταση αν ήταν μια ξεχωριστή και ανεξάρτητη επιχείρηση από εκείνη της οποίας αποτελεί μόνιμη εγκατάσταση.

Περαιτέρω, με τις διατάξεις του άρθρου αυτού προβλέπεται ότι κατά τον καθορισμό των κερδών της μόνιμης εγκατάστασης, αφαιρούνται μεταξύ των άλλων εξό-

δων και ένα τμήμα των γενικών και διαχειριστικών εξόδων, τα οποία πραγματοποιούνται από το κεντρικό κατάστημα της επιχείρησης για λογαριασμό της μόνιμης εγκατάστασης.

Άρθρο 8 Ναυτιλιακές και εναέριας μεταφορές

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού καθορίζονται τα κριτήρια βάσει των οποίων φορολογούνται τα κέρδη από την εκμετάλλευση πλοίων, αεροσκαφών και οχημάτων στις διεθνείς μεταφορές.

Ειδικότερα, όσον αφορά τη φορολογία των κερδών από την εκμετάλλευση πλοίων στις διεθνείς μεταφορές καθιερώνεται το κριτήριο του νηολογίου του πλοίου (σημαία του πλοίου). Το κριτήριο του νηολογίου εξασφαλίζει πλήρως τα ελληνικά συμφέροντα, λόγω του ιδιαίτερου καθεστώτος που επικρατεί στη ναυτιλία μας, και γι' αυτό η Χώρα μας επιδιώκει κατά τη σύναψη διμερών συμβάσεων αποφυγής της διπλής φορολογίας του εισοδήματος την καθιέρωση αυτού του κριτηρίου (ελληνική επιφύλαξη στο ΠΡΟΤΥΠΟ ΣΥΜΒΑΣΗΣ του Ο.Ο.Σ.Α.).

Έτσι με βάση το κριτήριο του νηολογίου του πλοίου, τα ελληνικά πλοία φορολογούνται μόνο στην Ελλάδα. Το Κατάρ είναι υποχρεωμένο να απαλλάσσει από τη φορολογία τα πλοία που φέρουν την Ελληνική σημαία.

Όσον αφορά τη φορολογία των κερδών από την εκμετάλλευση αεροσκαφών στις διεθνείς μεταφορές καθιερώνεται το κριτήριο της έδρας της πραγματικής διοίκησης της επιχείρησης (effective management) που εκμεταλλεύεται τα αεροσκάφη. Σύμφωνα με το κριτήριο αυτό το καθένα Συμβαλλόμενο Κράτος φορολογεί αποκλειστικά τα κέρδη των αεροπορικών επιχειρήσεών του, έστω και αν τα κέρδη αυτά πραγματοποιούνται στο άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, το οποίο όμως υποχρεούται να τα απαλλάξει από τη φορολογία.

Άρθρο 9 Συνδεόμενες επιχειρήσεις

Οι διατάξεις του άρθρου αυτού αναφέρονται στις συναλλαγές μεταξύ συνδεόμενων επιχειρήσεων (μητρικών, θυγατρικών ή εταιρειών του ίδιου ομίλου) και προβλέπουν ότι οι φορολογικές αρχές του ενός Συμβαλλόμενου Κράτους έχουν το δικαίωμα, κατά τον προσδιορισμό των φορολογητέων κερδών μιας επιχείρησης του Κράτους αυτού, να αναμορφώνουν τα κέρδη της, αν διαπιστωθεί ότι στις οικονομικές σχέσεις αυτής της επιχείρησης και μίας άλλης συγγενούς επιχείρησης του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους δεν επικρατούν συνθήκες ελεύθερου ανταγωνισμού.

Κατά την αναμόρφωση των κερδών μίας επιχείρησης κάτω από τις συνθήκες που αναφέρονται ανωτέρω μπορεί να γεννάται και θέμα οικονομικής διπλής φορολογίας στο μέτρο κατά το οποίο τα επιπλέον κέρδη λόγω αναπροσαρμογής στο ένα Κράτος έχουν ήδη φορολογηθεί στο επίπεδο της συγγενούς επιχείρησης στο άλλο Κράτος.

Επισημαίνεται ότι οι συμβάσεις για την αποφυγή της διπλής φορολογίας του εισοδήματος δεν καλύπτουν την οικονομική διπλή φορολογία. Με τις διατάξεις, όμως, του άρθρου αυτού ως και τις διατάξεις, σχετικά με τη συνεργασία των δύο Συμβαλλόμενων Κρατών προβλέπονται διαδικασίες για την εξάλειψη της οικονομικής δι-

πλής φορολογίας.

Σημειώνεται ότι, αν οι συναλλαγές μεταξύ δύο συγγενών επιχειρήσεων διεξάγονται με βάση τους κανόνες του ελεύθερου ανταγωνισμού, η προαναφερόμενη αναμόρφωση των κερδών δεν επιτρέπεται εκ μόνο του λόγου ότι οι δύο επιχειρήσεις ανήκουν στον ίδιο όμιλο.

Άρθρο 10 Μερίσματα

Με το άρθρο αυτό ρυθμίζεται η φορολογία των μερισμάτων που καταβάλλονται από νομικό πρόσωπο του ενός Συμβαλλόμενου Κράτους σε κάτοικο του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους.

Συγκεκριμένα, το πρωταρχικό δικαίωμα της φορολογίας των μερισμάτων έχει το Κράτος κατοικίας του δικαιούχου των μερισμάτων, ενώ παράλληλα αναγνωρίζεται και στο Κράτος της πηγής, δηλαδή στο Κράτος που βρίσκεται το νομικό πρόσωπο που διανέμει τα μερίσματα, το δικαίωμα να φορολογεί τα εν λόγω μερίσματα, σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία, αλλά ο φόρος που θα επιβάλλει δεν μπορεί να υπερβαίνει κατ' απόλυτο ποσό το 5% επί του ακαθάριστου ποσού των μερισμάτων.

Σημειώνεται ότι με βάση τις εσωτερικές διατάξεις της φορολογίας, για τα μερίσματα θα γίνεται παρακράτηση φόρου με 10% από 1.1.2009 με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης των δικαιούχων (άρθρο 18 του ν. 3697/2008 ΦΕΚ 194 Α' /25.9.2008).

Άρθρο 11 Τόκοι

Το άρθρο αυτό ρυθμίζει τη φορολογία των τόκων που προκύπτουν στο ένα Συμβαλλόμενο Κράτος και καταβάλλονται σε κάτοικο του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους. Το κράτος της κατοικίας διατηρεί το δικαίωμα φορολογίας των τόκων αυτών, παρέχεται, όμως και στη Χώρα που προκύπτουν οι τόκοι (Χώρα πηγής) το δικαίωμα φορολογίας, με βάση την εσωτερική νομοθεσία της, αλλά ο φόρος που θα υπολογισθεί έτσι δεν μπορεί να υπερβαίνει κατ' απόλυτο ποσό το 5% του ακαθάριστου ποσού των τόκων σε όλες τις περιπτώσεις.

Άρθρο 12 Δικαιώματα

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ρυθμίζεται η φορολογία των δικαιωμάτων (royalties) δηλαδή του εισοδήματος που προκύπτει ως αντάλλαγμα για τη χρήση, το δικαίωμα χρήσης οποιουδήποτε δικαιώματος αναπαραγωγής φιλολογικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής εργασίας (περιλαμβανομένων κινουμένων σχεδίων ή ταινιών, μαγνητοταινιών ή άλλων μέσων για ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές ή άλλα μέσα αναπαραγωγής ή εκπομπής), οποιασδήποτε ευρεσιτεχνίας, εμπορικού σήματος, σχεδίου ή τύπου μηχανολογικού σχεδίου, μυστικού τύπου ή διαδικασία παραγωγής, ή για τη χρήση ή το δικαίωμα χρήσης, βιομηχανικού, εμπορικού ή επιστημονικού εξοπλισμού ή για πληροφορίες που αφορούν σε βιομηχανική, εμπορική ή επιστημονική εμπειρία.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού το πρωταρχικό δικαίωμα φορολογίας των δικαιωμάτων διατηρεί το Κράτος της κατοικίας του δικαιούχου, ενώ παράλλη-

λα αναγνωρίζεται και το Κράτος της πηγής το δικαίωμα φορολογίας σύμφωνα με την εσωτερική του νομοθεσία του, αλλά ο φόρος που επιβάλλεται δεν θα υπερβαίνει κατ' απόλυτο ποσό το 5% του ακαθάριστου ποσού των δικαιωμάτων

Άρθρο 13 Ωφέλεια από κεφάλαιο

Με τις διατάξεις του άρθρου αυτού ρυθμίζεται η φορολογία της ωφέλειας που προκύπτει από την εκποίηση της ακίνητης περιουσίας που βρίσκεται σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος και ανήκει σε κάτοικο του άλλου Κράτους. Σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις παραχωρείται το δικαίωμα φορολογίας του εισοδήματος αυτού στο Κράτος όπου βρίσκεται η ακίνητη περιουσία, παράλληλα όμως η Χώρα κατοικίας του δικαιούχου έχει δικαίωμα να φορολογήσει επίσης το εισόδημα αυτό.

Περαιτέρω ρυθμίζεται η φορολογική μεταχείριση της ωφέλειας που προκύπτει από την εκποίηση κινητής επαγγελματικής περιουσίας η οποία ανήκει σε μία μόνιμη εγκατάσταση την οποία διατηρεί σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος μία επιχείρηση του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, και παρέχεται το δικαίωμα φορολογίας και στα δύο Συμβαλλόμενα Κράτη.

Η ωφέλεια από την εκποίηση πλοίων ή αεροσκαφών ή οχημάτων που εκτελούν διεθνείς μεταφορές, ή κινητής περιουσίας, που ανήκει στην επιχείρηση και συνδέεται με την εκμετάλλευση αυτών των πλοίων ή αεροσκαφών ή οχημάτων, φορολογείται μόνο στο Συμβαλλόμενο Κράτος στο οποίο φορολογούνται τα κέρδη των εν λόγω πλοίων ή αεροσκαφών. Έτσι όσον αφορά την ωφέλεια από την εκποίηση πλοίων με ελληνική σημαία ή σημαία τρίτων Κρατών ή αεροσκαφών που ανήκουν σε ελληνικές αεροπορικές ή ναυτιλιακές επιχειρήσεις, η Ελλάδα έχει το αποκλειστικό δικαίωμα φορολογίας.

Η ωφέλεια που προκύπτει από εκποίηση οποιουδήποτε άλλου, πλην των ανωτέρω, περιουσιακού στοιχείου φορολογείται αποκλειστικά στη Χώρα κατοικίας του δικαιούχου.

Άρθρο 14 Μη εξαρτημένες προσωπικές υπηρεσίες

Το άρθρο αυτό ρυθμίζει τα θέματα της φορολογίας του εισοδήματος από την άσκηση ελευθερίων επαγγελματιών και άλλων δραστηριοτήτων, ανεξάρτητου χαρακτήρα.

Κατ' αρχήν σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού το εισόδημα από την άσκηση των ανωτέρω δραστηριοτήτων φορολογείται αποκλειστικά και μόνο στο Κράτος της κατοικίας του δικαιούχου του εισοδήματος.

Εντούτοις, στην περίπτωση που ο παρέχων τις υπηρεσίες, κάτοικος του ενός Συμβαλλόμενου Κράτους, διατηρεί στο άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος «καθορισμένη βάση», από την οποία παρέχει κατ' επανάληψη τις υπηρεσίες του, το Κράτος αυτό έχει το δικαίωμα να φορολογήσει το σχετικό εισόδημα. Το Κράτος της κατοικίας διατηρεί επίσης το δικαίωμα φορολογίας.

Επισημαίνεται ότι για τον προσδιορισμό του όρου «καθορισμένη βάση» εφαρμόζονται οι αρχές επί των οποίων στηρίζεται η έννοια του όρου «μόνιμη εγκατάσταση» σύμφωνα με το άρθρο 5 της Σύμβασης. Δηλαδή με τον ό-

ρο «καθορισμένη βάση» νοείται ένας οποιοσδήποτε χώρος τον οποίο ο ελεύθερος επαγγελματίας κάτοικος του ενός Συμβαλλόμενου Κράτους διατηρεί συστηματικά στο άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος και μέσω αυτού ασκεί την δραστηριότητά του (π.χ. αίθουσα όπου εξετάζει ένας ιατρός ή εργάζεται ένας δικηγόρος ή αρχιτέκτονας). Στην περίπτωση αυτή πρέπει η «παρουσία» του ελεύθερου επαγγελματία στο ένα Συμβαλλόμενο Κράτος να έχει κάποια διάρκεια.

Άρθρο 23

Αποφυγή της διπλής φορολογίας

Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού το Κράτος της κατοικίας του δικαιούχου του εισοδήματος ή του κατόχου του κεφαλαίου υποχρεούται να προβεί σε πίστωση του ποσού του φόρου που έχει καταβληθεί στο Κράτος της πηγής (αλλοδαπού φόρος). Το ποσό όμως του αλλοδαπού φόρου που πιστώνεται δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό του φόρου, ο οποίος υπολογίζεται σύμφωνα με την εσωτερική φορολογική νομοθεσία του Κράτους της κατοικίας και αντιστοιχεί στο αλλοδαπό εισόδημα.

Άρθρο 24

Μη διακριτική μεταχείριση

Το άρθρο αυτό είναι επίσης σημαντικό, διότι με τις διατάξεις του επιχειρείται η καθιέρωση, όπου είναι δυνατόν, ίσων όρων φορολογίας και ανταγωνισμού για τους υπηκόους ή επιχειρήσεις του ενός Συμβαλλόμενου Κράτους έναντι των υπηκόων ή επιχειρήσεων του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, εφόσον δραστηριοποιούνται υπό όμοιες συνθήκες ή μέσα στον ίδιο τομέα δραστηριότητας.

Άρθρο 25

Διαδικασία αμοιβαίας συμφωνίας

Το άρθρο αυτό καθιερώνει ειδική διαδικασία επίλυσης των διαφορών που προκύπτουν από την εφαρμογή της Συμφωνίας.

Οι φορολογικές Αρχές των δύο Συμβαλλόμενων Κρατών έχουν την υποχρέωση να επικοινωνούν μεταξύ τους για την επίλυση των προβλημάτων που ανακύπτουν κατά την εφαρμογή της Σύμβασης.

Στην περίπτωση που κρίνεται σκόπιμη η προφορική ανταλλαγή απόψεων για την επίτευξη συμφωνίας, τα Συμβαλλόμενα Κράτη επικοινωνούν μεταξύ τους απευθείας με σκοπό την επίτευξη συμφωνίας.

Άρθρο 26

Ανταλλαγή πληροφοριών

Με τις διατάξεις του επίσης σημαντικού αυτού άρθρου επιδιώκεται η συνεργασία των φορολογικών αρχών των δύο Κρατών για την αντιμετώπιση της διεθνούς φοροδιαφυγής, πράγμα το οποίο αποτελεί ένα από τους βασικούς στόχους της Συμφωνίας.

Οι φορολογικές αρχές των δύο Κρατών ανταλλάσ-

σουν πληροφορίες, οι οποίες αφορούν στις φορολογικές υποχρεώσεις των φορολογουμένων τους, οι οποίοι διατηρούν οικονομικούς δεσμούς και στα δύο Κράτη. Η ανταλλαγή αυτή πληροφοριών κρίνεται απαραίτητη για την εφαρμογή τόσο των διατάξεων της Συμφωνίας, όσο και των διατάξεων της εσωτερικής νομοθεσίας των δύο Συμβαλλόμενων Κρατών.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού οι εν λόγω πληροφορίες αφορούν: α) τους φόρους που καλύπτονται από τη Συμφωνία (δηλαδή φόρους εισοδήματος και κεφαλαίου φυσικών και νομικών προσώπων), β) χρησιμοποιούνται από τα δύο Κράτη αποκλειστικά και μόνο για φορολογικούς σκοπούς και γ) θεωρούνται απόρρητες, δηλαδή δεν ανακοινώνονται σε άλλα πρόσωπα πλην εκείνων τα οποία είναι επιφορτισμένα με τη βεβαίωση και είσπραξη των φόρων ή την εκδίκαση φορολογικών υποθέσεων.

Επίσης συμπεριλαμβάνονται οι διατάξεις του αναθεωρημένου άρθρου του Μοντέλου του Ο.Ο.Σ.Α. σχετικά με την άρση του τραπεζικού απορρήτου.

Θέτοντας τα παραπάνω υπόψη της ολομέλειας της Βουλής εισηγούμεθα την ψήφιση του σχεδίου νόμου.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Γ. Παπακωνσταντίνου

Γ. Α. Παπανδρέου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Λ. Κατσέλη

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Κράτους του Κατάρ για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους επί του εισοδήματος

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ, που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος, η Συμφωνία μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Κράτους του Κατάρ για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής αναφορικά με τους φόρους επί του εισοδήματος, που υπογράφηκε στη Ντόχα, στις 26 Οκτωβρίου 2008, το κείμενο της οποίας σε πρωτότυπο στην ελληνική και αγγλική γλώσσα έχει ως εξής:

Άρθρο δεύτερο

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και της Συμφωνίας που κυρώνεται από την πλήρωση των προϋποθέσεων του άρθρου 28 παρ. 1 αυτής.

Αθήνα, 14 Ιανουαρίου 2010

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

Γ. Παπακωνσταντίνου

Γ. Α. Παπανδρέου

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Λ. Κατσέλη

Αριθμ. 204/41/2009

ΕΚΘΕΣΗ

Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Οικονομικών «Κύρωση της Συμφωνίας μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Κράτους του Κατάρ για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής, αναφορικά με τους φόρους επί του εισοδήματος»

Με τις διατάξεις του ανωτέρω σχεδίου νόμου κυρώνεται η Συμφωνία που υπογράφηκε στη Ντόχα στις 26 Οκτωβρίου 2008, μεταξύ της Κυβέρνησης της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Κυβέρνησης του Κράτους του Κατάρ για την αποφυγή της διπλής φορολογίας και την αποτροπή της φοροδιαφυγής, αναφορικά με τους φόρους επί του εισοδήματος. Συγκεκριμένα:

Α. Με το άρθρο πρώτο κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος η ανωτέρω Συμφωνία, με τις διατάξεις της οποίας προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα ακόλουθα:

1. Προσδιορίζονται τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται η Συμφωνία, οι φόροι που καλύπτονται, καθώς και η έννοια των γενικών και ειδικών ορισμών που αναφέρονται σε αυτήν για την εφαρμογή της.

(άρθρα 1-5, 23 παρ.2 και παρ.1 του Πρωτοκόλλου)

2. Το εισόδημα που αποκτά κάτοικος ενός Συμβαλλόμενου Κράτους από ακίνητη περιουσία (συμπεριλαμβανομένου και του εισοδήματος από γεωργία ή δασοκομία) που βρίσκεται στο άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, μπορεί να φορολογείται στο τελευταίο.

Η προαναφερόμενη ρύθμιση εφαρμόζεται στο εισόδημα που προέρχεται από την: i) άμεση χρήση, εκμίσθωση ή οποιασδήποτε άλλης μορφής χρήση ακίνητης περιουσίας και ii) ακίνητη περιουσία που χρησιμοποιείται για την παροχή ανεξάρτητων προσωπικών υπηρεσιών.

(άρθρο 6)

3.α. Θεσπίζεται η γενική αρχή κατά την οποία κάθε κράτος έχει αποκλειστικό δικαίωμα να φορολογεί τα κέρδη μιας επιχείρησής του, εκτός αν η επιχείρηση αυτή διεκπεραιώνει εργασίες στο άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, μέσω μιας μόνιμης εγκατάστασης, που βρίσκεται σε αυτό.

β. Κατά τον προσδιορισμό των κερδών μιας μόνιμης εγκατάστασης, αναγνωρίζονται προς έκπτωση δαπάνες που πραγματοποιούνται για τους σκοπούς της μόνιμης εγκατάστασης, περιλαμβανομένων και των διαχειριστικών και γενικών διοικητικών εξόδων, που προκύπτουν είτε στο κράτος που βρίσκεται η μόνιμη εγκατάσταση είτε αλλού, σύμφωνα με τις διατάξεις και τους περιορισμούς της εσωτερικής νομοθεσίας του Συμβαλλόμενου Κράτους στο οποίο βρίσκεται η μόνιμη εγκατάσταση.

(άρθρο 7)

4. Καθορίζεται ο τρόπος με τον οποίο φορολογούνται τα κέρδη που προέρχονται από την εκμετάλλευση πλοίων ή αεροσκαφών σε διεθνείς μεταφορές. Συγκεκριμένα, για τη φορολογία των κερδών από την εκμετάλλευση πλοίων, καθιερώνεται το κριτήριο του νηολογίου του πλοίου (σημαία). Όσον αφορά στη φορολογία των κερδών από την εκμετάλλευση αεροσκαφών, λαμβάνεται υπόψη η έδρα της πραγματικής διοίκησης της επιχείρησης που εκμεταλλεύεται τα αεροσκάφη.

Τα παραπάνω έχουν εφαρμογή και στα κέρδη που πραγματοποιούνται από συμμετοχή σε «POOL», σε κοινοπρακτική μορφή εκμετάλλευση ή σε πρακτορείο που λειτουργεί σε διεθνές επίπεδο.

(άρθρο 8)

5. Ρυθμίζονται θέματα σχετικά με τη φορολογία των/της: α) κερδών από επιχειρήσεις των Συμβαλλόμενων Κρατών που συνδέονται μεταξύ τους με άμεσο ή έμμεσο τρόπο, β) μερισμάτων που καταβάλλονται από εταιρεία που είναι κάτοικος ενός Συμβαλλόμενου Κράτους, σε κάτοικο του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, γ) τόκων και δικαιωμάτων που προκύπτουν σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος και καταβάλλονται σε κάτοικο του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, δ) ωφέλειας που προκύπτει από την εκποίηση ακίνητης ή άλλης μορφής περιουσίας που βρίσκεται σε ένα Συμβαλλόμενο Κράτος και ανήκει σε κάτοικο του άλλου Κράτους, ε) εισοδημάτων από ανεξάρτητες και εξαρτημένες προσωπικές υπηρεσίες, στ) αμοιβών διευθυντών που αποκτώνται από κάτοικο ενός Συμβαλλόμενου Κράτους – μέλος του Δ.Σ. εταιρείας κατοίκου του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, ζ) εισοδημάτων καλλιτεχνών και αθλητών, η) συντάξεων και άλλων παρόμοιων αμοιβών, καθώς και των αμοιβών (μισθών, ημερομισθίων κ.λπ.) και συντάξεων για υπηρεσίες που παρέχονται / παρασχέθησαν προς το κράτος, θ) χρηματικών ποσών που καταβάλλονται σε σπουδαστές ή μαθητευόμενους, αμοιβών για διδασκαλία ή/και για διεξαγωγή έρευνας, καθώς και άλλων μη κατονομαζόμενων ειδικά στη σύμβαση εισοδημάτων.

(άρθρα 9-22)

6. Προσδιορίζονται οι μέθοδοι αποφυγής της διπλής φορολογίας. Ειδικότερα ορίζεται ότι όταν το εισόδημα που αποκτάται από κάτοικο Συμβαλλόμενου Κράτους φορολογείται, κατά τις διατάξεις της κυρούμενης Σύμβασης στο άλλο Συμβαλλόμενο Κράτος, τότε εφαρμόζεται η μέθοδος της πίστωσης του φόρου (το Κράτος της κατοικίας παραχωρεί ως έκπτωση το ποσό του φόρου που καταβλήθηκε στο άλλο Κράτος). Το ποσό όμως του φόρου που εκπίπτει δεν μπορεί να υπερβαίνει το φόρο που υπολογίζεται, σύμφωνα με τους νόμους του κράτους κατοικίας, για το εν λόγω εισόδημα.

(άρθρο 23)

7.α Καθιερώνεται η μη διακριτική μεταχείριση, όσον αφορά στην επιβολή φορολογίας για υπηκόους ή επιχειρήσεις του ενός Συμβαλλόμενου Κράτους έναντι των υπηκόων ή επιχειρήσεων του άλλου Συμβαλλόμενου Κράτους, εφόσον βρίσκονται κάτω από τις ίδιες συνθήκες ή διεξάγουν τις ίδιες δραστηριότητες αντίστοιχα.

β. Διασφαλίζεται διαδικασία αμοιβαίου διακανονισμού για την επίλυση διαφορών που ανακύπτουν σχετικά με την εφαρμογή ή την ερμηνεία της Συμφωνίας. Για το σκοπό αυτόν προβλέπεται η δυνατότητα επικοινωνίας μεταξύ των αρμοδίων αρχών είτε απευθείας είτε μέσω μικτής επιτροπής.

γ. Οι αρμόδιες αρχές των δύο Κρατών ανταλλάσσουν πληροφορίες, που: i) αφορούν στους φόρους οι οποίοι επιβάλλονται για λογαριασμό των Συμβαλλόμενων Κρατών ή των τοπικών αρχών αυτών και καλύπτονται από τη Συμφωνία, ii) κρίνονται απαραίτητες για την εφαρμογή τόσο των διατάξεων της Συμφωνίας, όσο και των διατάξεων της εσωτερικής νομοθεσίας των Συμβαλλόμενων Κρατών. (άρθρα 24 – 26)

8. Η υπό κύρωση Συμφωνία δεν επηρεάζει τα φορολογικά προνόμια των μελών των διπλωματικών ή προξενικών αποστολών, τα οποία προβλέπονται από τους γενικούς κανόνες του διεθνούς δικαίου ή από διατάξεις ειδικών συμφωνιών. (άρθρο 27)

9. Ρυθμίζονται θέματα αναφορικά με την καταγγελία και λήξη της κυρούμενης Συμφωνίας, η οποία συνάπτεται για αόριστο χρονικό διάστημα. (άρθρο 29)

10. Περαιτέρω με τις διατάξεις του Πρωτοκόλλου συμφωνείται ότι, το αφορολόγητο των υπηκόων του Κατάρ και των Κρατών - μελών του Συμβουλίου Συνεργασίας Χωρών του Κόλπου δεν εκλαμβάνεται ως διακριτική μεταχείριση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου της Συμφωνίας.

Β. Με το άρθρο δεύτερο, σε συνδυασμό με το άρθρο 28 της κυρούμενης Συμφωνίας, προσδιορίζεται ο χρόνος έναρξης ισχύος των κυρουμένων πράξεων και του υπό ψήφιση νόμου.

Γ. Από τις προτεινόμενες διατάξεις προκαλείται σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού ενδεχόμενη δαπάνη, σε περίπτωση επικοινωνίας των αρμοδίων αρχών των δύο κρατών μέσω μικτής επιτροπής στο πλαίσιο της διαδικασίας του αμοιβαίου διακανονισμού για την επίλυση διαφορών που τυχόν ανακύπτουν κατά την εφαρμογή της κυρούμενης Συμφωνίας. Η δαπάνη αυτή, εφόσον πραγματοποιείται, εκτιμάται ότι, θα ανέλθει στο ποσό των 4.000 ευρώ, οσάκις η επιτροπή συνεδριάζει στο Κατάρ και στο ποσό των 1.000 ευρώ όταν η επιτροπή συνέρχεται στην Ελλάδα. (άρθρο 25 παρ 4)

Τέλος, με την εφαρμογή της κυρούμενης Σύμβασης, διευκολύνεται η ανταλλαγή αγαθών και υπηρεσιών, καθώς και η διακίνηση επενδυτικών κεφαλαίων μεταξύ των δύο χωρών, με συνέπεια τη διεύρυνση των οικονομικών συναλλαγών και της φορολογικής βάσης, γεγονός που θα ασκήσει θετική επίδραση στα δημόσια έσοδα και θα υπερκαλύψει, μακροχρόνια, την απώλεια των πόρων του κρατικού προϋπολογισμού, που θα προκύψει λόγω της θέσπισης χαμηλότερων φορολογικών συντελεστών και της εφαρμογής των μεθόδων εξάλειψης της διπλής φορολογίας. Άλλωστε οι θεσπιζόμενες ευνοϊκές ρυθμίσεις παρέχονται αμοιβαία και σε κατοίκους της Ελλάδας (φυ-

σικά ή νομικά πρόσωπα), στις περιπτώσεις που αποκτούν εισόδημα από πηγές του Κατάρ, ή ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα στη χώρα αυτή.

Αθήνα, 17 Δεκεμβρίου 2009

Ο Γενικός Διευθυντής

Βασίλειος Λέτσιος